

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРІ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

*Recommended for distribution via the Internet
Academic Council of Mukachevo State University
(Minutes № 18 of May 10, 2022)*

C 11

Professional personality formation in the post COVID space: a collection of abstracts based on reports of the International Scientific and Practical Conference materials (May 12-13, 2022, Mukachevo). Mukachevo: MSU Publishing House, 2022. 199 p

The collection presents abstracts on the reports of the International scientific-practical conference materials «Professional personality formation in the post-COVID space». The participants of the conference considered the problems of formation of the professional personality in the post-COVID space in order to develop recommendations and implement a comprehensive scientific approach to improving the social and adaptive competencies of the individual in the professional sphere; dissemination of applied research in the psychological and pedagogical sphere; study of the peculiarities of the formation and development of professionally significant personal qualities.

The publication is intended for scientists, teachers, professors, graduate students and students engaged in research work.

Editorial board:

Scherban T.D. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Chairman);

Hoblyk V.V. – Doctor of Economic sciences, Professor;

Telychko N.V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;

Kornienko I.O. – Doctor of Psychological Sciences, Professor;

Bretsko II. – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor;

Voronova O.Yu. – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor;

Kravchenko T.M. – Doctor of Philosophy;

Buchmei I.I. – Leading specialist of the Department of Psychology.

The authors of the publication are responsible for the accuracy of facts, proper names, quotations, figures and other information.

© Mukachevo State University, 2022

Hertsovska N., Koniukov O. Irony as an object of study of different areas of mind: Psychological value of irony.....	173
Кравченко Т.М., Апацька Я.Я. Психологічний аспект формування англomовної лінгвосоціокультурної компетентності в учнів старшої школи на уроках англійської мови.....	174
Кравченко Т.М., Калій А. Ю. Психолого-фізіологічні особливості учнів старшої школи.....	177
Липчанко-Ковачик О.В., Тупиця Р.В. Психолого-лінгвістичні передумови формування аудитивних навичок.....	179
Розман І.І. COVID-19: переосмислення освіти.....	181
Розман І.І., Молнар Г.Д. Експериментальна освіта в епоху COVID-19.....	183
Розман І.І., Рушницька А.А. Професійна підготовка майбутнього педагога як запорука якісного навчання та виховання учня.....	184
Розман І.І., Чепак Ю.М. Інтерактивні методи формування культури міжособистісної взаємодії у майбутніх вчителів.....	186
Теличко Т.В. Емоційний розвиток дитини дошкільного віку як психолого-педагогічний феномен.....	188
Теличко Н. В., Бабинець В. І. Психологічні механізми (передумови) запам'ятовування лексичних одиниць у старшій школі.....	190
Теличко Н.В., Кирлик О.В. Навчання іноземного говоріння учнів старшої школи: психологічний підхід.....	192
Теличко Н.В., Тимчик О.-Д.М. Шляхи активізації психічних процесів учня старшої школи, задіяні у вивченні лексичного матеріалу.....	194
Тюх М. Психологічні особливості навчання монологічного мовлення учнів старшої школи на уроках англійської мови.....	197

Communication) / Л. П. Голованчук // Вісник Київського державного лінгвістичного університету. – К. : Вид. центр КДЛУ. – 2000. – Вип. 3. – С. 43–50.

4. Зеня, Л. Я. (2008). Навчання іноземних мов у старшій профільній школі: лекційно-практичний курс. Горлівка, Україна: Видавництво ГДППМ

5. Зимняя, И. А. (1991). Психология обучения иностранным языкам в школе. Москва, СССР: «Просвещение»

6. Сафонова В. В. Социокультурный подход к обучению иностранному языку как специальности: Дис. ... д-ра пед. наук / В. В. Сафонова. – М., 1992.

УДК 37.011.3-052:159.91

КРАВЧЕНКО Т.М., КАЛІЙ А. Ю.
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Сучасні засади психологічної науки визначають старший підлітковий вік, як один із найважливіших та не простих періодів у житті людини. Це вік вираження інтенсивних емоцій, це той період, коли почуття стають зрілішими, стійкішими та глибшими. Дуже часто з підлітками складно знайти спільну мову, тому педагогу необхідно орієнтуватися у психологічних та фізіологічних особливостях своїх учнів, аби знайти до них правильний підхід, потрібно відчувати настрій, готовність учня та період вразливості, оскільки так буде легше спроектувати подальшу співпрацю. Дослідники у сфері психології такі як О.Ю.Агафонов, О.Р.Лурія, О.Є.Шерозія, П.Я.Гальперін, Є.Ф.Тарасов, Н.В. також внесли свою лепту в дослідження цього питання, тому велика увага приділялася психологічним особливостям особистості на конкретному віковому етапі під час вивчення мови [1].

Для вікового розвитку старших школярів характерне досягнення високих темпів розвитку фізичного потенціалу в цілому. Відзначається найбільш інтенсивний ріст силових показників, витривалості і вдосконалення рухових координацій. Покращується аналітична діяльність кори головного мозку, сприйняття стає більш свідоме. Продовжує помітно змінюватись хімічний склад м'язів, удосконалюються їх функціональні властивості. У школярів старших класів більш виразно, ніж у підлітків, виявляється різниця в збільшенні сили м'язів правої та лівої половини тіла. В зв'язку з цим для повноцінного формування рухового апарату серйозне значення набуває симетричний розвиток м'язів правого та лівого боків тулуба й кінцівок. На відміну від підлітків у старшокласників опорно-руховий апарат стає більш стійким до рухового напруження, статичної роботи [2].

У дівчат для правильного формування кістково-м'язевої системи дівчат необхідно з більшою обережністю давати вправи, які створюють внутрішньочеревний тиск, шкідливо впливають на розвиток органів малого тазу, наприклад: піднімання і перенос обтяжень, стрибки з більшої висоти на тверду поверхню і т.ін. В той же час слід широко використовувати вправи, які

закріплюють м'язи тазу та черевного пресу, які сприяють розвитку кісток тазу. Учні старших класів можуть практично витримувати такі ж по об'єму й тривалості фізичні навантаження, що й дорослі. Їм доступні вправи з статичним навантаженням, вправи, які вимагають більшої швидкості й витривалості рухів, пов'язаних зі значним м'язовим напруженням [3].

Вчитель повинен розуміти, що від того на скільки старший підліток готовий серйозно сприйняти навчальний матеріал і бути готовим до навчання залежить подальший його успіх у вивченні мови. Даному періоду характерна поява почуття дорослості та відкритого появу свого «Я». Старший підліток перебуває у постійному пошуку визначення себе, як особистості та основним його прагненням є зайняти позицію дорослого, розпочати усвідомлювати себе, як індивіда у суспільстві, відчувати свою неповторність та значимість. Пізнавальна активність старших школярів полягає у довільності психічних процесів, коли учень вже може сам керувати своєю пізнавальною діяльністю [4]. Відтак, сприймання для учня старшого шкільного віку стає інтелектуальним процесом, який підтримується посереднім досвідом. Розвиток уваги сприяє її більшій концентрації, що дає змогу удосконалити її тривалість та вміння одночасно виконувати різні дії. Характерною для учнів старшої школи є вміння переключити увагу від одного завдання до іншого, що спричинює учнів до вибіркової своєї уваги до чогось конкретного, що цікавить їх та породжує сталу мотивацію у пізнанні цього предмету чи явища. Дана вікова категорія володіє вміннями встановлення логічних зв'язків та принципів свідомого використання раціональних прийомів, що удосконалює пам'ять та процес запам'ятовування [6].

Отже, розвиток уваги, пам'яті, пізнавальної активності сприяють формуванню логічного мислення, яке у свою чергу удосконалює процес мисленнєвої діяльності, навчаючи учнів обґрунтовувати свою думку, наводити вірні аргументи та вміння обробляти інформацію при дослідженні факті та явищ. Врахування вікових та психологічних особливостей учнів сприяє покращенню та налагодженню роботи вчителя та учня, оскільки обізнаність педагога у даних питаннях допомагає правильно вибудувати стосунки з учнем старшого шкільного віку, методично-вірно підібрати методи навчання та ефективно організувати мотивацію до навчання та пізнання нового.

Література

1. Абрамова Г.С. Вікова психологія: Навчальний посібник для вузів - М.: Академічний проект, 2000.
2. Безруких М.С. Психофізіологічні основи ефективної організації навчального процесу // Здоров'я дітей (додаток до Першого вересня). - 2005, № 19.
3. Дубравін І.В. Вікова та педагогічна психологія: Навчальний посібник - М.: Академія, 2002
4. Толстих Т.І. Становлення соціальної зрілості школярів на різних етапах розвитку / Психологія і школа. - 2004, № 4.
5. Баттерворт Дж. Принципи психологічного розвитку / Пер. з англ. - М.: Кошта-Центр, 2000

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>